



Promatranje ptica i foto-safari u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji



Info-edukativni punkt Blatnica Poučna staza Lokvanjić

Info-edukativni punkt Blatnica je prvi objekt ovakve vrste u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji, županiji s najvećom površinom slatkovodnih ribnjaka u Hrvatskoj.

Služi za promicanje prirodnih vrijednosti i važnosti ekološke mreže Natura 2000. Info edukativni punkt nalazi se na ribnjacima te obuhvaća upravnu zgradu s prostorijama za predavanja i mikroskopiranje, nadstrešnicu za predavanje na otvorenom te poučnu stazu "Lokvanjić" kružnog oblika dugu 2,9 kilometara koja prati ribnjake sektora četiri, s 10 edukativnih tabli o flori i fauni ribnjaka i promatračnicama za ptice.

Osnovala ga je početkom 2016. godine Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Bjelovarsko-bilogorske županije "Priroda BBŽ" u sklopu projekta integracije u EU Natura 2000 Ministarstva zaštite okoliša i prirode.



www.zastita-prirode-bbz.hr

Poučna staza Lokvanjić ime je dobila po biljci okrugolisnom plavunu (*Nymphoides peltata*) ili mini lokvanju, često zvanom lokvanjić, od čijih se cvjetova ljeti cijeli ribnjaci zažute. To je močvarna trajnica, srčolikih listova koji plutaju na površini stajaćica. Cvjetovi su mali, žuti, nalik cvjetovima lokvanja, koji se razvijaju u pazušcima listova.



Od 400 vrsta ptica zabilježenih u Republici Hrvatskoj na ribnjacima Siščani i Blatnica zabilježeno je 101 vrsta ptica od kojih je 55 natura vrsta značajnih za očuvanje u sklopu ekološke mreže EU.





Ribnjaci Blatnica nalaze se u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji uz rijeku Česmu, pripadaju općini Štefanje, naselju Blatnica. Općenito, danas su ribnjaci zamjena za prvobitna močvarna staništa i kao takvi važna staništa ptica močvarica.

Stoga je i područje ribnjaka Blatnica uvršteno u ekološku mrežu Europske unije – Natura 2000. Područje ribnjaka Blatnica predstavlja područje očuvanja značajno za ptice u sklopu ekološke mreže HR1000009 Ribnjaci uz Česmu ali i područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove HR2000440 Ribnjaci Siščani i Blatnica.



Ribnjaci predstavljaju važan primjer suživota čovjeka i prirode što će našim najmlađima – našoj budućnosti pozitivno utjecati na razvoj ekološke svijesti, međusobnog poštivanja čovjeka i prirode. S obzirom da područje obiluje bogatstvom bioraznolikosti, edukativni program za učenike je zamišljen tako da prati eko sustav močvarnih staništa s naglaskom na zaštićene prirodne vrijednosti naše županije.





Edukativni program

Obilazak do prve promatračnice

Predškolski uzrast

(za skupine do 50 predškolaca)

Program uključuje:

- › Edukativni program (predavanje o zaštićenim vrijednostima područja "Ribnjaci Sišćani i Blatnica" prilagođen uzrastu)
- › Promatranje ptica s prve promatračnice dalekozorom

Mjesto dolaska grupe:

Info edukativni punkt Blatnica, Staro Štefanje 142

Trajanje programa: 2 sata

Period provedbe programa: od travnja do lipnja

Školski uzrast

(za skupine do 50 učenika)

Program uključuje:

- › Edukativni program (predavanje o zaštićenim vrijednostima područja "Ribnjaci Sišćani i Blatnica" prilagođen uzrastu)
- › Promatranje ptica s prve promatračnice dalekozorom

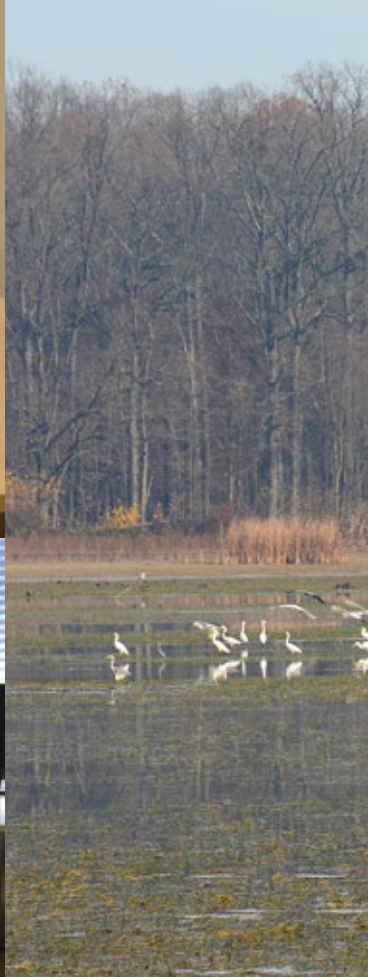
Mjesto dolaska grupe:

Info edukativni punkt Blatnica, Staro Štefanje 142

Trajanje programa: 2 sata

Period provedbe programa:

od travnja do lipnja, mogućnost rujan



Edukativni program

Promatranje uzoraka mikroskopom, obilazak do prve promatračnice

Školski uzrast

(za grupe do 50 predškolaca)

Mjesto dolaska grupe:

Info edukativni punkt Blatnica, Staro Štefanje 142

Trajanje programa: 2,5 sata

Period provedbe programa:

od travnja do lipnja, mogućnost rujan

Program uključuje:

- » Edukativni program (predavanje o zaštićenim vrijednostima područja "Ribnjaci Siščani i Blatnica" prilagođen uzrastu)
- » Promatranje uzoraka močvarnog staništva mikroskopom
- » Promatranje ptica s prve promatračnice dalekozorom



Edukativni program

Promatranje uzoraka mikroskopom, obilazak do prve promatračnice, edukativni radni listići

Školski uzrast

(za grupe do 50 predškolaca)

Mjesto dolaska grupe:

Info edukativni punkt Blatnica, Staro Štefanje 142

Trajanje programa: 3 sata

Period provedbe programa:

do travnja do lipnja, mogućnost rujan

Program uključuje:

- › Edukativni program (predavanje o zaštićenim vrijednostima područja "Ribnjaci Siščani i Blatnica" prilagođen uzrastu)
- › Promatranje uzoraka močvarnog staništva mikroskopom
- › Promatranje ptica s prve promatračnice dalekozorom
- › Promatranje ptica teleskopom
- › Po povratku ispod nadstrešnice ispunjavanje edukativnih listića

Edukativni program

Obilazak Poučne stanje "Lokvanjić"

Školski uzrast

(za grupe do 50 predškolaca)

Program uključuje:

- › Obilazak edukativne staze 3 km uz stručno vodstvo Javne ustanove
- › Edukacija uz deset edukativnih tabli uz ribnjak sektora četiri
- › Promatranje ptica s druge promatračnice uz dalekozor

Mjesto dolaska grupe:

Info edukativni punkt Blatnica, Staro Štefanje 142

Trajanje programa: 4 sata

Period provedbe programa:

od travnja do lipnja, mogućnost rujan



Edukativni program

Obilazak Poučne staze "Lokvanjić", promatranje uzoraka mikroskopom, edukativni radni listići

Školski uzrast

(za grupe do 50 predškolaca)

Program uključuje:

- ▮ Edukativni program (predavanje o zaštićenim vrijednostima područja "Ribnjaci Sišćani i Blatnica" prilagođen uzrastu)
- ▮ Obilazak edukativne staze 3 km uz stručno vodstvo Javne ustanove
- ▮ Edukacija uz deset edukativnih tabli uz ribnjak sektora četiri
- ▮ Promatranje ptica s druge promatračnice uz dalekozor
- ▮ Po povratku ispod nadstrešnice ispunjavanje edukativnih listića

Mjesto dolaska grupe:

Info edukativni punkt Blatnica, Staro Štefanje 142

Trajanje programa: 5 sati

Period provedbe programa:

od travnja do lipnja, mogućnost rujan





Promatranje ptica

Promatranje ptica

(grupe do 10 osoba) - samostalno promatranje ptica

Program uključuje:

- › Obilazak ribnjaka Blatnica
- › Samostalno promatranje ptica
- › Korištenje četiri promatračnice
- › Pratnja djelatnika Javne ustanove (obavezno)

Mjesto dolaska grupe:

Info edukativni punkt Blatnica, Staro Štefanje 142

Trajanje programa: do 6 sati po želji promatrača

Period provedbe programa:

tijekom čitave godine



101

vrsta ptica
Sišćani i Blatnica

	Znanstveno ime	Hrvatsko ime	Englesko ime	Zakonska zaštita
1.	Podiceps cristatus	ćubasti gnjurac	Great Crested Grebe	SZ
2.	Phalacrocorax carbo	veliki vranac	Great Cormorant	Z
3.	Ardea cinerea	siva čaplja	Grey Heron	Z
4.	Ardea purpurea	čaplja danguba	Purple Heron	SZ
5.	Casmerodius albus	velika bijela čaplja	Great Egret	SZ
6.	Egretta garzetta mala	bijela čaplja	Little Egret	SZ
7.	Bubulcus ibis	čaplja govedarica	Cattle Egret	SZ
8.	Ardeola ralloides	žuta čaplja	Squacco Heron	SZ
9.	Nycticorax nycticorax	gak	Black-crowned Night-heron	SZ
10.	Ixobrychus minutus	čapljica voljak	Little Bittern	SZ
11.	Botaurus stellaris	bukavac	Great Bittern	SZ
12.	Ciconia nigra	crna roda	Black Stork	SZ
13.	Ciconia ciconia	bijela roda	White Stork	SZ
14.	Platalea leucorodia	žličarka	Eurasian Spoonbill	SZ
15.	Cygnus olor	crvenokljuni labud	Mute Swan	Z
16.	Anas penelope	zviždara	Eurasian Wigeon	SZ
17.	Anas strepera	patka kreketaljka	Gadwall	SZ
18.	Anas crecca	kržulja	Common Teal	Z
19.	Anas platyrhynchos	divlja patka	Mallard	Z
20.	Anas querquedula	patka pupčanica	Garganey	Z
21.	Anas clypeata	patka žličarka	Northern Shoveler	SZ
22.	Aythya ferina	glavata patka	Common Pochard	Z
23.	Aythya nyroca	patka njorka	Ferruginous Duck	SZ
24.	Pandion haliaetus	bukoč	Osprey	SZ
25.	Milvus migrans	crna lunja	Black Kite	SZ
26.	Haliaeetus albicilla	šteakavac	White-tailed Eagle	SZ
27.	Gypaetus barbatus	kostoberina	Lammergeier	SZ
28.	Circus aeruginosus	eja močvarica	Western Marsh-harrier	SZ

SZ – STROGO ZAŠTĆENA
Z - ZAŠTĆENA



	Znanstveno ime	Hrvatsko ime	Englesko ime	Zakonska zaštita
29.	Circus cyaneus	eja strnjarica	Northern Harrier	SZ
30.	Circus pygargus	eja livadarka	Montagu's Harrier	SZ
31.	Buteo buteo	škanjac	Common Buzzard	SZ
32.	Falco tinnunculus	vjetruša	Common Kestrel	SZ
33.	Falco columbarius	mali sokol	Merlin	SZ
34.	Falco subbuteo	sokol lastavičar	Eurasian Hobby	SZ
35.	Falco peregrinus	sivi sokol	Peregrine Falcon	SZ
36.	Coturnix coturnix	prepelica	Common Quail	Z
37.	Phasianus colchicus	fazan	Common Pheasant	Z
38.	Grus grus	ždral	Common Crane	SZ
39.	Gallinula chloropus	mlakuša	Common Moorhen	Z
40.	Fulica atra	liska	Common Coot	Z
41.	Himantopus himantopus	vlastelica	Black-winged Stilt	SZ
42.	Vanellus vanellus	vivak	Northern Lapwing	SZ
43.	Limosa limosa	crnorepa muljača	Black-tailed Godwit	SZ
44.	Tringa ochropus	crnokrila prutka	Green Sandpiper	SZ
45.	Actitis hypoleucos	mala prutka	Common Sandpiper	SZ
46.	Philomachus pugnax	pršljivac	Ruff	SZ
47.	Larus ridibundus	riječni galeb	Black-headed Gull	
48.	Chlidonias hybrida	bjelobrada čigra	Whiskered Tern	SZ
49.	Chlidonias niger	crna čigra	Black Tern	SZ



	Znanstveno ime	Hrvatsko ime	Englesko ime	Zakonska zaštita
50.	Columba livia	divlji golub	Rock Pigeon	Z
51.	Streptopelia turtur	grlica	European Turtle-dove	SZ
52.	Streptopelia decaocto	gugutka	Eurasian Collared-dove	SZ
53.	Cuculus canorus	kukavica	Common Cuckoo	Z
54.	Tyto alba	kukuvija	Barn Owl	SZ
55.	Asio otus	mala ušara	Long-eared Owl	SZ
56.	Apus apus	čiopa	Common Swift	SZ
57.	Alcedo atthis	vodomar	Common Kingfisher	SZ
58.	Upupa epops	pupavac	Eurasian Hoopoe	SZ
59.	Jynx torquilla	vijoglav	Eurasian Wryneck	SZ
60.	Dendrocopos minor	mali djetlić	Lesser Spotted Woodpecker	SZ
61.	Dendrocopos major	veliki djetlić	Great Spotted Woodpecker	SZ
62.	Dendrocopos syriacus	sirijski djetlić	Syrian Woodpecker	SZ
63.	Picus viridis	zelena žuna	Eurasian Green Woodpecker	SZ
64.	Galerida cristata	kukmasta ševa	Crested Lark	SZ
65.	Alauda arvensis	poljska ševa	Eurasian Skylark	SZ
66.	Lullula arborea	ševa krunica	Wood Lark	SZ
67.	Hirundo rustica	lastavica	Barn Swallow	SZ
68.	Delichon urbicum	piljak	Northern House-martin	SZ

SZ – STROGO ZAŠTČENA
Z - ZAŠTČENA

	Znanstveno ime	Hrvatsko ime	Englesko ime	Zakonska zaštita
69.	<i>Motacilla alba</i>	bijela pastirica	White Wagtail	SZ
70.	<i>Motacilla flava</i>	žuta pastirica	Yellow Wagtail	SZ
71.	<i>Troglodytes troglodytes</i>	palčić	Winter Wren	SZ
72.	<i>Prunella modularis</i>	sivi popić	Hedge Accentor	SZ
73.	<i>Turdus viscivorus</i>	drozd imelaš	Mistle Thrush	Z
74.	<i>Turdus pilaris</i>	drozd bravenjak	Fieldfare	SZ
75.	<i>Turdus merula</i>	kos	Eurasian Blackbird	Z
76.	<i>Luscinia megarhynchos</i>	slavuj	Common Nightingale	SZ
77.	<i>Erithacus rubecula</i>	crvendać	European Robin	SZ
78.	<i>Saxicola torquatus</i>	crnoglavi batić	Common Stonechat	SZ
79.	<i>Ficedula albicollis</i>	bjelovrata muharica	Collared Flycatcher	SZ
80.	<i>Regulus ignicapilla</i>	vatroglavi kraljić	Firecrest	SZ
81.	<i>Regulus regulus</i>	zlatoglavi kraljić	Goldcrest	SZ
82.	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	veliki trstenjak	Great Reed-warbler	SZ
83.	<i>Phylloscopus collybita</i>	zviždak	Common Chiffchaff	SZ
84.	<i>Sylvia atricapilla</i>	crnokapa grmuša	Blackcap	SZ
85.	<i>Parus palustris</i>	crnoglava sjenica	Marsh Tit	SZ
86.	<i>Parus major</i>	velika sjenica	Great Tit	SZ
87.	<i>Parus caeruleus</i>	plavetna sjenica	Blue Tit	SZ
88.	<i>Remiz pendulinus</i>	sjenica mošnjarka	Eurasian Penduline-tit	SZ
89.	<i>Aegithalos caudatus</i>	dugorepa sjenica	Long-tailed Tit	SZ
90.	<i>Sitta europaea</i>	brgljez	Wood Nuthatch	SZ
91.	<i>Oriolus oriolus</i>	vuga	Eurasian Golden Oriole	SZ
92.	<i>Lanius collurio</i>	rusi svračak	Red-backed Shrike	SZ
93.	<i>Garrulus glandarius</i>	šojka	Eurasian Jay	Z
94.	<i>Corvus cornix</i>	siva vrana	Hooded Crow	SZ
95.	<i>Corvus corax</i>	gavran	Common Raven	SZ
96.	<i>Fringilla coelebs</i>	zeba	Eurasian Chaffinch	Z
97.	<i>Carduelis chloris</i>	zelendur	European Greenfinch	SZ
98.	<i>Carduelis carduelis</i>	češljugar	European Goldfinch	SZ
99.	<i>Carduelis cannabina</i>	juričica	Eurasian Linnet	SZ
100.	<i>Miliaria calandra</i>	velika strnadica	Corn Bunting	SZ
101.	<i>Emberiza citrinella</i>	žuta strnadica	Yellowhammer	SZ

SZ – STROGO ZAŠTIĆENA
Z - ZAŠTIĆENA



Promatranje ptica

Promatranje ptica

(od 2 do 4 osobe) - uz stručno vodstvo

Program uključuje:

- › Obilazak ribnjaka Blatnica
- › Promatranje ptica uz stručno vodstvo ornitologa, vanjskog suradnika
- › Korištenje četiri promatračnice

Mjesto dolaska grupe:

Info edukativni punkt Blatnica, Staro Štefanje 142

Trajanje programa: do 8 sati po želji promatrača

Period provedbe programa:

tijekom čitave godine



Promatranje ptica

Promatranje ptica

Promatranje ptica (od 5 do 9 osoba)

- uz stručno vodstvo

Program uključuje:

- › Obilazak ribnjaka Blatnica
- › Promatranje ptica uz stručno vodstvo ornitologa, vanjskog suradnika
- › Korištenje četiri promatračnice

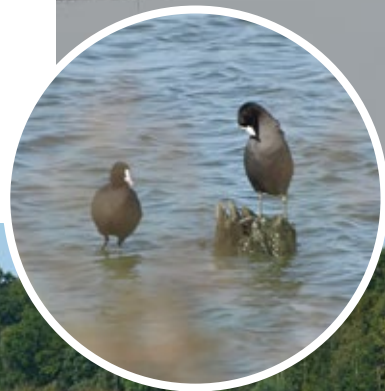
Mjesto dolaska grupe:

Info edukativni punkt Blatnica, Staro Štefanje 142

Trajanje programa: do 8 sati po želji promatrača

Period provedbe programa:

tijekom čitave godine



Promatranje ptica

Promatranje ptica

(od 10 do 20 osoba) - uz stručno vodstvo

Program uključuje:

- › Obilazak ribnjaka Blatnica
- › Promatranje ptica uz stručno vodstvo ornitologa, vanjskog suradnika
- › Korištenje četiri promatračnice

Mjesto dolaska grupe:

Info edukativni punkt Blatnica, Staro Štefanje 142

Trajanje programa: do 8 sati po želji promatrača

Period provedbe programa:

tijekom čitave godine





Promatranje ptica

Korisne informacije

- › Dolazak najavite minimalno sedam dana unaprijed na **e-mail: info@zastita-priode-bbz.hr**
- › Možete promijeniti termin dolaska grupe za obilazak edukativne staze zbog nepogodnih vremenskih uvjeta, najkasnije dva dana prije zakazanog termina
- › Dodatne informacije i cjenike zatražite na telefon **043/227-088 ili 099/44-48-442**
- › **Adresa:** JAVNA USTANOVA ZA UPRAVLJANJE ZAŠTIĆENIM DIJELOVIMA PRIRODE BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE, Milana Novačića 13, 43240 Čazma
- › **www.zastita-priode-bbz.hr**

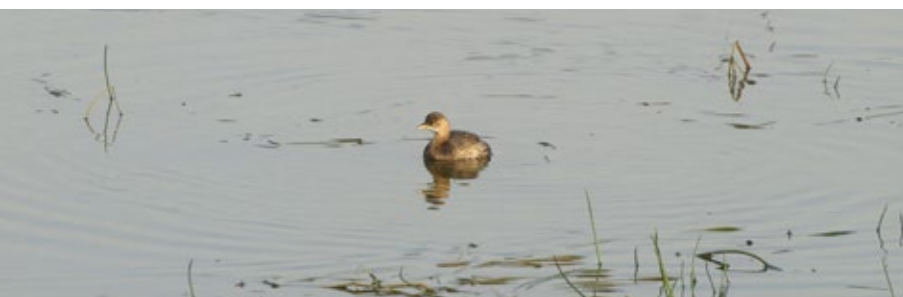




Foto-safari

kroz netaknutu prirodu
u središtu Hrvatske

Što želite vidjeti, doživjeti ili fotografirati?

Bjelovarsko-bilogorska županija ruralni je prostor u kojem se pojedini dijelovi mogu smatrati gotovo netaknutom prirodom s bogatim staništima brojnih divljih vrsta. Ovdašnji lovci koji vode brigu o životinjama, a baštine tradiciju dužu od stotinu godina, bit će domaćini svima koji žele promatrati život na njihovim šumskim područjima i fotografirati ono što im je zanimljivo. Vodit će vas do staništa različitih vrsta divljih životinja i mjesta gdje se one pojavljuju. Osigurano je korištenje promatračnica, lovačkih kuća, terenskih vozila... Ukratko, stvoreni su svi uvjeti za siguran, ugodan i foto-uspjšan užitek u prirodi.

Lovački savez Bjelovarsko-bilogorske županije

Trg Kralja Tomislava 5, 43000 Bjelovar
Tel.: (043) 241 141
Fax.: (043) 220 115
E-mail: lovacki.savez.bb@bj.t-com.hr

Ponuda za foto- safari

u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji:

Ulazak i boravak u šumskim predjelima, korištenje infrastrukture i lovno-tehničkih objekata (putovi, lovačke kuće, čeke, promatračnice i zaklonice), vodiči i pratitelji, mogućnost potrage za divljači pješice, zapregom i terenskim vozilima.

O svim detaljima informirajte se u Lovačkom savezu Bjelovarsko-bilogorske županije i Turističkoj zajednici Bjelovarsko-bilogorske županije i na njihovim internetskim stranicama.

Turistička zajednica Bjelovarsko-bilogorske županije

Dr. Ante Starčevića 8, 43 000 Bjelovar
Tel.: 043/221-928
www.tzbbz.hr
E-mail: info@tzbbz.hr

Foto-safari

7 praktičnih savjeta za uspješan foto-safari

Fotoaparat uvijek pri ruci

- › Važno je imati fotoaparat uvijek pri ruci i često boraviti u prirodi bez obzira na vremenske prilike. Dobro je imati i dovoljno kvalitetan foto-aparat.

Promatranje, praćenje, šuljanje i maskiranje

- › Potrebno je svladati umijeća promatranja, praćenja, šuljanja i maskiranja kako biste se što više približili objektu snimanja.

Nagli pokreti su zabranjeni

- › U vidokrugu životinje koju se želi snimiti, nagli pokreti strogo su zabranjeni. Potrebno je stati iza nekog prirodnog zaklona ili zalegnuti na tlo.

Proučite navike divljači

- › Svaka životinja zahtjeva poseban pristup jer ima svojstven način života i navike koje je potrebno proučiti.

Ne žurite

- › Kada želite nešto snimiti, nikako nemojte žuriti. Naoružajte se strpljenjem, a trud će vam se na kraju sigurno isplatiti.

Ne štedite

- › Za snimanje neočekivanih i neobičnih situacija koje su neponovljive, treba uvijek biti spreman, jer su one izuzetno rijetke. Nemojte štedjeti na broju snimaka.

Snimanje divljih životinja jednako je snimanju ljudi...

- › Najbolji portreti ljudi i njihovog karaktera nastaju tek kada fotograf motiv ili objekt snimanja dobro prouči i upozna. Jednaka pravila vrijede i za snimanje divljih životinja.



Foto-safari

Najčešće divlje životinje u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji

Bogata staništa brojnih divljih vrsta

U Hrvatskoj, prema Zakonu o lovstvu, žive 44 vrste divljih životinja, i to 8 vrsta krupne i 36 vrsta sitne divljači. Hrvatska predstavlja europski fenomen po biološkoj raznolikosti na vrlo malom prostoru.

Bjelovarsko-bilogorska županija je ruralni prostor u kojem se neki dijelovi mogu smatrati gotovo netaknutom prirodom s bogatim staništima brojnih divljih vrsta.

U Bjelovarsko-bilogorskoj županiji najčešće vrste krupne divljači su srna, divlja svinja i jelen, a najčešće vrste sitne divljači zec, fazan, trčka skvržulja, divlja patka, šljuka i prepelica pućpura. U ograđenim lovištima uzgajaju se jelen lopatar i muflon.

Pojavljuje se i dabar. Od ostalih vrsta divljih životinja mogu se vidjeti lisica, jazavac, kuna zlatica, kuna bjelica, tvor, divlja mačka, čagalj, divlji golub grivnjaš, šljuka bena i kokošica, vrana siva i gaćac, šojka, svraka, čavka zlogodnjača...

U Bjelovarsko-bilogorskoj županiji također je i velik broj nelovnih životinja, posebno ptica; jastrebova, orlova, sova, roda, labudova, veći broj močvarica itd.

Informacije o njihovim staništima, načinu života i ponašanju nužne su svakom foto-safari turistu da bi što lakše došao u priliku snimiti vrhunsku prirodoslovnu fotografiju.



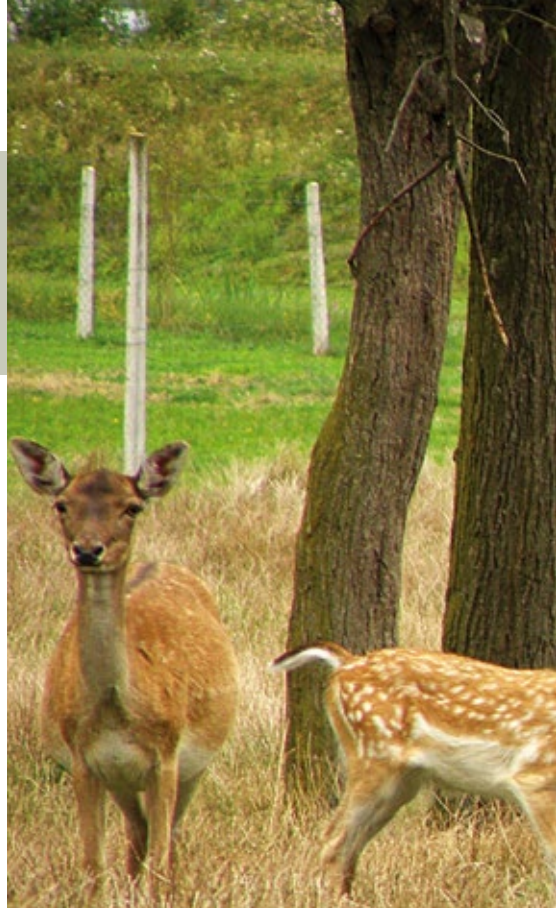
Foto-safari

Divlje životinje u šumama Bjelovarsko - bilogorske županije



Divlja svinja – opasni svežder s kljovama

- Divlja svinja (*Sus scrofa* L.), ženka se naziva krmača, mužjak vepar, a mlado prase. Živi u krdima uglavnom oko vlažnijih nizinskih šuma i područjima s vodotocima. Voli kaljuže i često se u njima valja. Čine dosta štete na usjevima i livadama koje ruju u potrazi za hranom. Noćne su životinje s izuzetno velikim krugom kretanja. Izuzetno brzo trče, a dobri su i plivači. Zubi, očnjaci, nazivaju se kljove i predstavljaju vrlo opasno oružje. Mladi, kada se tek oprase, imaju karakteristične uzdužne pruge poput pidžame. Divlja svinja je svežder. Hrani se korijenjem, žirom, kestenom, nasadima kukuruza, pšenice, ali i crvima, insektima, jajima, žabama, miševima i drugim životinjama. Jede čak i strvine. Divlja svinja ima izuzetno dobro razvijena osjetila sluha i njuha, a nešto slabije vida.



Jelen lopatar – rogonja s lepezama

- Jelena lopatara (*Dama dama*, L.) naziva se još i lanjac, šarenjak ili lopataš. Građom tijela sličan je jelenu, ali je manji. Rogovi jelena lopatara se razlikuju od rogova jelena jer se iza drugog paroška šire u obliku lepeze – lopate, umjesto krune je nazubljena lopata. Jelen lopatar također odbacuje rogove koji mogu doseći težinu 5 kilograma. Čini to u travnju svake godine. Živi u krdima oba spola, različite dobi tijekom cijele godine i nije vjeran svome staništu. U potrazi za hranom osvaja veliki prostor. U svojim prehranbenim navikama nalikuje jelenu. Nije izbirljiv i glavni dio prehrane je paša raznih vrsta. Aktivan je uglavnom danju, dobro trči, može skakati i plivati zbog čega je veliki izazov za snimanje svakom foto-lovcu.



Jelen – kralj hrvatskih šuma

- ▶ Za jelena (*Cervus elaphus*, L.) se uobičajeno kaže da je „kralj hrvatskih šuma“. Ženka se naziva košuta. Mužjak je veći od ženke, ima dužu dlaku na vratu, na glavi nosi rogove koji dostižu težinu i petnaestak kilograma, a mogu imati više od 26 parožaka. Rogovi jelenu otpadaju u veljači, ali odmah počinju rasti novi.

Jeleni žive u krdima i pare se krajem kolovoza i u rujnu. Rika jelena može se čuti tijekom cijele godine, ali je čuvena jesenska rika i borba jelena. Jedinstvena prilika za vrhunsku fotografiju.

Svi koji žele snimiti jelena trebaju imati na umu da su mu sva osjetila, a posebno osjetilo njuha odlično razvijeni i teško mu je prići na manju udaljenost. Glavni izvor hrane jeleni nalaze na pašnjacima gdje ih je moguće snimiti, posebno ako se u blizini nalaze mjesta s izloženom hranom.

Srna – najraširenija i najbrojnija vrsta divljači

- ▶ Srneća divljač (*Capreolus capreolus*, L.) jedna je od najraširenijih i najbrojnijih lovničkih životinjskih vrsta.

Za mužjaka je uobičajen naziv srndać ili srnjak, za ženku srna, a mlado lane. Stanište ove divljači su rubni dijelovi mješovitih šuma uz livade i proplanke. Znatno je manja i lakša od jelena. Na zadnjici srneća divljač ima žućkastobijelu mrlju, tzv. ogledalo koja je kod srne srcolikog oblika, a kod srnjaka izduženija (okomito elipsasta). Vrijeme parenja je u srpnju i kolovozu kada se može čuti prepoznatljivo glasanje srnjaka (baukanje) u potrazi za ženkom.

Vrlo dobro su im razvijena osjetila sluha i mirisa. Vid je nešto slabiji, ali vrlo dobro uočava pokret. Kada srna podigne glavu i osmatra, foto-lovac ne smije biti u pokretu, jer se odmah daje u bijeg.

Foto-safari

Divlje životinje u šumama Bjelovarsko - bilogorske županije

Jazavac – kukcojed opasnih pandži

- Jazavci (*Meles meles* L.) su noćne životinje i tijekom dana obitavaju u svojim jazbinama ili umreženim tunelima iskopanim u dobro dreniranom tlu, najčešće na rubovima šuma i livada. Smatra se životinjom sa stalnim mjestom boravka. Iako svrstan u red zvijeri, jazavac je svejed, najčešće kukcojed. Kad osjeća opasnost glasno brunda, dok za vrijeme parenja, u srpnju i kolovozu, ispušta krikove koji sliče na glasanje čovjeka.

Divlja mačka – bešumni noćni lovac

- Divlja mačka (*Felis silvestris* Schr.) je zapravo pramajka domaće mačke i široko je rasprostranjena. Noćni je grabežljivac, izvanredan lovac koji ima velike čeljusti, a također i snažne pandže i zube. Mačke su vrlo spretne životinje. Hodaju oprezno i gotovo nečujno, a skaču u dužinu i do 15 dužina svoga tijela. Imaju odlično razvijena sva osjetila osim njuha. Njena su osnovna hrana sitni glodavci premda lovi i sve druge životinje koje može savladati; zeca, poljske i šumske koke, čak i lane. Živi asocijalno, samački, sve do vremena parenja u veljači i ožujku.

Dabar – najveći glodavac sjeverne polutke

- Nekada je dabar (*Castor fiber* L.) naseljavao cijeli europski kontinent, ali je postupno nestajao. U Hrvatskoj je ponovo naseljen devedesetih godina prošlog stoljeća na Česmu kod Čazme. Dabar je najveći glodavac sjeverne hemisfere koji naraste u dužinu do jednog metra. Dabar voli staništa uz vodotoke s bogatom vegetacijom. Teško se kreću po tlu pa se zato najradije zadržavaju u vodi. Izvrstan je plivač i ronilac. Dabrovi su najaktivniji noću. Kreću se najdalje jedan kilometar od nastambe.

Zec – trkač skladne i čvrste građe

- Europski smeđi ili obični zec (*Lepus europaeus* Pall.) ubraja se u najpoznatiju hrvatsku sitnu divljač još od davnih vremena. Zečevi su vjerni staništu. Radijus kretanja im je u normalnim uvjetima oko dva kilometra. Kao sklonište koriste grmlje, živice, neravnine na tlu, brazde, gdje priljubljeni uz zemlju provode dan.

Lisica – opasni lovac u stalnom pokretu

- Lisica (*Vulpes vulpes* L.) je jedan od najrasprostranjenijih grabežljivaca i zvijeri. Zahvaljujući svojoj oportunističkoj prirodi lisičja vrsta se prilagođava svakom novom prostoru i novim situacijama. Iako je u stalnom pokretu, posebno u predvečerje i noću kada lovi, zadržava se u svom staništu od desetak četvornih kilometara cijeli svoj životni vijek.

Fazan – antički spavač na granama

- Fazan (*Phasianus* sp. L.) je jedna od najrasprostranjenijih vrsta divljači. Fazan ili gnjetao (hrvatski naziv kojega se rijetko koristi) nije dio autohtone europske faune. Azija je njegova pradomovina. Tipična je dnevna životinja kojoj aktivnost započinje rađanjem dana, da bi se nekoliko sati nakon izlaska sunca povukao u zaklon. Ponovno je aktivan kasno poslijepodne i predvečer kada traži hranu i prenočište. Najčešće spava na grani.



Izdavač: Turistička zajednica Bjelovarsko-bilogorske županije

Za izdavača: Jasna Vaniček-Fila

Fotografije: Delimir Hrestak, Darko Podravec, Davor Kirin, Matej Manjarić, Tugomir Pemper, "Priroda BBŽ", Lovački savez Bjelovarsko-bilogorske županije

Stručni suradnici: Spomenka Mlinarić, Tugomir Pemper

Grafičko oblikovanje: **BJELOVARAC** *novi* / Mario Kapelac

Tisak: Kerschoffset, Zagreb

Naklada: 1000 primjeraka

